

Sygn. akt	III AUa 135/13
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **8 maja 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **8 maja 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o rentę socjalną

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **26 listopada 2012 r.** sygn. akt **IV U 833/11**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 135/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 maja 2013r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. decyzją z dnia 8 kwietnia 2011 r. odmówił wnioskodawcy A. S. prawa do renty socjalnej, dochodzonego wnioskiem z dnia 18 lutego 2011 r. w trybie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz.1268

ze zm.). Powołując w podstawie prawnej decyzji art.4 w/w ustawy, organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił zasadniczej przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego, ponieważ w świetle orzeczenia Komisji Lekarskiej Zakładu z dnia 5 kwietnia 2011 r. nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wnioskodawca A. S. się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie.

W odwołaniu z dnia 9 maja 2011 r. wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez potwierdzenie jego uprawnienia do renty socjalnej zarzucił, że dokonane przez organ rentowy ustalenie o braku jego całkowitej niezdolności do pracy jest ustaleniem błędnym i nie odpowiadającym rzeczywistości stanowi rzeczy. Na uzasadnienie tak wyrażonego stanowiska procesowego odwołujący podawał, że

w okresie od 1 lutego 2010 r. do 31 marca 2011 r. pobierał rentę socjalną, a jego aktualny stan zdrowia nie uległ od tego czasu poprawie, niezależnie od tego, że dysponuje orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 26 maja 2011 r. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy, z tego samego względu, który powołany został w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy A. S., wyrokiem z dnia 26 listopada 2012 r. (sygn. akt IV U 833/11) oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy w Krośnie ustalił, że A. S. ur. (...) jest uczniem Technikum (...). W okresie od 1 lutego 2010 r. do 31 marca 2011 r. wnioskodawca pobierał rentę socjalną na mocy decyzji ZUS Oddziału w J. z dnia 25 marca 2010 r. Zasadniczym schorzeniem które uzasadniało wówczas uznanie odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy, było upośledzenie narządu ruchu z powodu wrodzonej wady kręgosłupa, stanu po licznych zabiegach operacyjnych wrodzonej skoliozy odcinka lędźwiowego. Jako współistniejące odnotowywano zaburzenia zachowania i emocji z niską sprawnością umysłową. A. S. legitymował się także orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności o symbolu (...). W związku z upływającym terminem na jaki przyznano świadczenie, w dniu

18 lutego 2011 r. wnioskodawca wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do renty socjalnej na dalszy okres. Powyższe skutkowało przeprowadzeniem oceny stanu zdrowia odwołującego zarówno przez Lekarza Orzecznika ZUS jak i Komisję Lekarską Zakładu. W orzeczeniach z dnia 21 marca i 5 kwietnia 2011 r. oba te gremia lekarskie zgodnie uznały, iż w aktualnym stanie zdrowia A. S. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. To zaś ustalenie legło u podstaw – zaskarżonej w niniejszym postępowaniu – decyzji ZUS Oddziału w J. z dnia 8 kwietnia 2011 r. odmawiającej dalszego prawa do renty socjalnej. Przeprowadzona w postępowaniu sądowym weryfikacja oceny stanu zdrowia odwołującego z postępowania przed organem rentowym w drodze dowodów z opinii biegłego lekarza neurologa L. J. oraz łącznej opinii biegłych psychologa J. B. i lekarza psychiatry T. C., pozwoliła z kolei Sądowi I instancji na poczynienie w sprawie zasadniczego ustalenia o braku całkowitej niezdolności do pracy A. S. po dniu 31 marca 2011 r. Jak podkreślił bowiem Sąd Okręgowy

w K., opierając się w zupełności na wyżej powołanych opiniach biegłych, jako

w pełni miarodajnych, tak z uwagi na fachowość opiniujących, jak i wyczerpujące uzasadnienie przyjętej przez nich konkluzji (przy jednoczesnej odmowie przyznania mocy dowodowej odmiennej w swych wnioskach końcowych opinii łącznej biegłych psychologa B. K. i lekarza psychiatry A. D., z uwagi na użytą przez tych biegłych argumentację sprzeczną zarówno z danymi wynikającymi z wywiadu chorobowego jak i dokumentacji lekarskiej badanego, z której wynikało, iż jedyną podstawą do uznania odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy mają być aspołeczne formy jego zachowania w postaci kradzieży, kłamstw czy agresji),

w aktualnym stanie zdrowia wnioskodawcy odnotowuje się wyraźną poprawę w odniesieniu do poprzednich badań z 2010 r. w zakresie zasadniczego schorzenia narządu ruchu, polegającą na braku odnotowywanego uprzednio

zesztywnienia kręgosłupa czy stawu łokciowego, a równocześnie nie występują objawy korzeniowe czy inne patologiczne objawy ze strony ośrodkowego układu nerwowego, co pozwala odwołującemu na wykonywanie lekkiej pracy fizycznej na otwartym rynku pracy. Powyższą poprawę stanu zdrowia odnotowano także w epikryzie wypisowej z leczenia wnioskodawcy w Klinice (...) w Z., jakie miało miejsce w dniach od 2 do 23 grudnia 2010 r. Jednocześnie orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (do dnia 31 marca 2010 r.), było związane tylko i wyłącznie z tak określonym schorzeniem narządu ruchu. Z kolei gdy idzie o współtowarzyszące mu zaburzenia zachowania (osobowości (...)) oraz deficyt intelektu, to

z jednej strony nie stanowią one o upośledzeniu umysłowym wnioskodawcy, z drugiej zaś nie skutkują podjęciem przez niego farmakologicznego leczenia psychiatrycznego, ograniczając się do spotkań motywujących z psychologiem. Dane zaś z wywiadu klinicznego, jak również wyniki badań psychologicznych, czy opinia o A. S. szkoły do której uczęszcza, wykazują że prawidłowo i skutecznie funkcjonuje on społecznie. Wszystko to zaś razem stanowi o braku podstaw do uznania odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy, z powodu występujących u niego zaburzeń osobowości i deficytu intelektu. W świetle powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy w Krośnie dokonując oceny prawnej sprawy stwierdził więc – w ślad za stanowiskiem pozwanego ZUS – że A. S. po dniu 31 marca 2011 r. nie spełnił zasadniczej przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego przewidzianej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz.1268 ze zm.). Oddalając odwołanie wnioskodawcy, w podstawie prawnej wyroku, Sąd I instancji powołał nadto art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Krośnie z 26 listopada 2012 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę A. S..

W apelacji z dnia 23 stycznia 2013 r. (k. – 70-75) wnioskodawca zarzucając;

- naruszenie art. 233 § 1 kpc, przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na bezzasadnej odmowie przyznania mocy dowodowej opinii łącznej biegłych psychologa B. K. i lekarza psychiatry A. D. i oparciu się bez dostatecznego uzasadnienia na odmiennej w swej konkluzji opinii biegłych psychologa J. B. i lekarza psychiatry T. C.,

- naruszenie art. 285 § 2 kpc, art. 286 kpc i art. 290 § 1 kpc poprzez odmowę ich zastosowania, a w konsekwencji nie dopuszczenie dowodu z opinii łącznej wszystkich w/w biegłych, względnie zażądania opinii od instytutu naukowego,

wnosił o;

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego jako części kosztów procesu.

W obszernym uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podnosił, że w świetle zgromadzonych przez Sąd Okręgowy w Krośnie dowodów nie doszło do ostatecznego wyjaśnienia aktualnego stanu jego zdrowia w aspekcie przewidzianej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz.1268 ze zm.), przesłanki nabycia prawa do renty, jako że w istocie Sąd I instancji dysponował dwoma sprzecznymi w swej konkluzji opiniami biegłych, nie wyjaśniając tych sprzeczności w jedynie właściwy sposób, czy to przez pozyskanie od wszystkich biegłych jednej jednoznacznej w swych wnioskach końcowych opinii, czy też przez przeprowadzenie dowodu z opinii instytutu medycznego. Na potwierdzenie swych racji o przedwczesności zaskarżonego wyroku z naprowadzonych wyżej względów, apelujący powoływał rozliczne orzeczenia Sądu Najwyższego w tym m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2002 r. II UKN 112/01 Lex Polonica nr 365207.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. nie ustosunkował się do treści apelacji wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację wnioskodawcy A. S. zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Wyrok bowiem Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie z dnia 26 listopada 2012 r. jest – w ocenie tut. Sądu - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu, zaś w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie występuje przywołana w apelacji podstawa zaskarżenia (tj. naruszenie wskazywanych tam przepisów prawa procesowego), jak również ta którą Sąd II instancji ma na uwadze z urzędu, a która odniesiona jest do nieważności postępowania (art. 378 § 1 kpc).

Przede wszystkim stwierdzić należy, że Sąd I instancji przeprowadził nader wyczerpujące postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca A. S. w aktualnym stanie zdrowia jest całkowicie niezdolny do pracy, a więc czy spełnia konieczną przesłankę nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego przewidzianą w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U Nr 135, poz. 1268 ze zm.). Dokonana zaś przez ten Sąd, w tym przedmiocie, ocena dowodów – wbrew zarzutom zaskarżenia - nie jest oceną dowolną, ale mieszczącą się w granicach oceny swobodnej o jakiej stanowi art. 233 § 1 kpc mający swe pełne zastosowanie, także do oceny dowodu z opinii biegłych, na których to dowodach oparł się w swoim rozstrzygnięciu Sąd Okręgowy w Krośnie.

W tym bowiem zakresie już na wstępie podkreślenia wymaga, niebagatelny dla końcowego wyniku sprawy fakt, iż dotychczasowe prawo do renty socjalnej odwołującego jak też orzeczenie o umiarkowanym stopniu jego niepełnosprawności były związane tylko i wyłącznie z upośledzeniem stanu jego narządu ruchu, gdy tymczasem w świetle zupełnie nie kwestionowanej w apelacji przez wnioskodawcę opinii biegłego lekarza neurologa, w aktualnym stanie zdrowia z tytułu tego schorzenia, nie stwierdza się jego całkowitej niezdolności do pracy. Trzeba też w tym miejscu podkreślić, że biegły zarówno w opinii zasadniczej jak i w uzupełniającej w wyczerpujący sposób uzasadnił tak określoną konkluzję, podając przy tym na czym polega istotna poprawa w stanie zdrowia wnioskodawcy w odniesieniu do 2010 r., kiedy to nabył on prawo do renty socjalnej (brak wykazywanych uprzednio zeszywnień kręgosłupa i stawu łokciowego, objawów korzeniowych, przy wydolnym chodzie i braku objawów patologicznych ze strony (...)). W tej więc sytuacji wydaje się, że już z tego względu odnotowywane (zarówno w orzeczeniach lekarskich z postępowania administracyjnego przed ZUS jak i w zaświadczeniach o stanie zdrowia wnioskodawcy), jako jedynie współlistniejące zaburzenia zachowania i emocji z obniżeniem sprawności umysłowej, nie mogły same w sobie stanowić o całkowitej niezdolności do pracy odwołującego. To zresztą przesądzone zostało w opinii biegłych psychologa J. B. i lekarza psychiatry T. C., na której to opinii słusznie oparł się Sąd I instancji, odmawiając mocy dowodowej odmiennej w swej konkluzji opinii biegłych psychologa B. K. i lekarza psychiatry A. D.. Istnienie przy tym dwóch różnych opinii – wbrew temu co sugeruje skarżący – nie skutkuje automatycznie koniecznością kontynuowania postępowania dowodowego (tu np. sugerowanym w apelacji pozyskaniem dowodu z opinii instytutu), w sytuacji gdy dokonana przez Sąd ocena tych dowodów prowadzić będzie do wniosku, iż istnieją uzasadnione podstawy by jednej z opinii dać przewagę nad drugą i tak też się stało w okolicznościach przedmiotowej sprawy. Dokonując bowiem oceny obu wyżej powołanych opinii biegłych, przy zastosowaniu art. 233 § 1 kpc na podstawie właściwych dla oceny tych dowodów osobowych kryteriów (zgodności z zasadami logiki, poziomu wiedzy biegłych, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania – por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r. I CKN 1170/98 OSNC 2001/4/64), Sąd Okręgowy w Krośnie słusznie zauważył, iż korzystna dla wnioskodawcy opinia była nie tylko odosobniona ale też opierała się na sprzecznych zarówno z wywiadem klinicznym, jak i dokumentacją lekarską badanego, czy w końcu opinią o nim szkoły do której uczęszcza założeniach o dysfunkcjonowaniu społecznym, gdy tymczasem z powyższych dokumentów, czy z wywiadu zainteresowanego wynikało coś wręcz odwrotnego (np. opinia szkoły stanowiąca o tym, iż jest on koleżeński, lubiany przez rówieśników, a w internacie nie sprawia większych problemów wychowawczych, zaś jego trudności polegają na braku motywacji do systematycznej nauki). Na powyższe słusznie więc zwrócił uwagę drugi skład opiniujący biegłych, przy czym podkreślenia wymaga, że wszyscy biegli psychiatry i psychologowie opierali się na tych samych wynikach badań psychologicznych, które tak samo zostały przez nich ocenione gdy idzie o rozmiar deficytu intelektu (jedynie pograniczne upośledzenia umysłowego), czy rodzaj zaburzeń osobowości odwołującego. W tym miejscu odnotować też przyjdzie poczynioną w końcowym fragmencie opinii uzupełniającej biegłego lekarza neurologa uwagę co do pełnego kontaktu słownego z wnioskodawcą, który był w pełni logiczny podczas badania, a jego nastrój i zachowanie nie odbiegało od normy, czy

w końcu samo stanowisko procesowe skarżącego, w którego imieniu pełnomocnik – matka B. S. - na rozprawie poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku złożył do protokołu rozprawy wprost oświadczenie, iż nie kwestionuje opinii uzupełniającej psychologa J. B. i lekarza psychiatry T. C.. Reasumując z tych wszystkich wyżej naprowadzonych względów, Sąd Okręgowy

w Krośnie miał pełne podstawy do oparcia się w swoim rozstrzygnięciu na wyżej powołanej opinii biegłych, jak też uprzednio omówionej a nie kwestionowanej przez skarżącego opinii biegłego lekarza neurologa, które to dowody łącznie prowadziły do -podzielanego w całej rozciągłości przez tut. Sąd Apelacyjny - ustalenia o braku całkowitej niezdolności do pracy A. S.. Przyjęcie powyższego prowadzi zaś do podzielnia także w postępowaniu odwoławczym, dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej sprawy, o nie spełnieniu przez odwołującego zasadniczej przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej, przewidzianej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U Nr 135, poz. 1268 ze zm.).

Mając więc powyższe na uwadze – z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych – na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)